

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ БІОСФЕРИ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>241 Готельно-ресторанна справа</u> Рік навчання: <u>2-й, семестр 3-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Менеджменту</u> <u>зовнішньоекономічної діяльності,</u> <u>готельно-ресторанної справи та</u> <u>туризму</u></p> <p>Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	д.е.н., доц. Головня Олена Михайлівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>elen@vsau.vin.ua</u> , <u>ellens@meta.ua</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Рекреаційні ресурси біосфери» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.

Підсумковий контроль – залік.

При вивченні даної дисципліни можуть бути використані знання, отримані з таких дисциплін: «Туристичне краєзнавство», «Туристичні та готельні ресурси України».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Менеджмент готельно-ресторанного господарства», «Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму)».

Призначення навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є отримання базових знань про екологічні наслідки впливу антропогенної діяльності, соціально-політичної системи суспільства на стан природних ресурсів та характер використання рекреаційних ресурсів.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна: ознайомити студентів із поняттям «біосфера», загальною характеристикою біосфери; розкрити сенс учення В. І. Вернадського про біосферу. Розвивальна: розвивати в студентів логічне і критичне мислення, пам'ять, навички самоосвіти; формувати навички вміння узагальнювати

інформацію і робити висновки. Виховна: виховувати почуття цінності життя кожного живого організму, екологічну свідомість, свідоме ставлення до використання природних ресурсів.

Завдання вивчення дисципліни

Основні завдання вивчення дисципліни «Рекреаційні ресурси біосфери» є полягають у формуванні у студентів комплексу знань, вмінь та уявлень про існування складних взаємозв'язків в системі «біосфера-природні ресурси-рекреаційна діяльність», визначення існуючих та перспективних напрямків використання природно-рекреаційного потенціалу для потреб суспільства.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.

СК 6. Здатність проектувати технологічний процес виробництва продукції і послуг та сервісний процес реалізації основних і додаткових послуг у підприємствах (закладах) готельно-ресторанного та рекреаційного господарства.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН 4. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства.

ПРН 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань,

використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Біосфера, як джерело рекреаційних ресурсів	2	-	6
2	Тема 2. Стабільність біосфери. Ноосфера, управління біосферою.	2	2	8
3	Тема 3. Рекреаційний потенціал та його компоненти	2	2	8
4	Тема 4. Природно-рекреаційна складова рекреаційної діяльності	2	2	8
5	Тема 5. Біосферні резервати – природно-заповідний фонд України	2	2	8
6	Тема 6. Кліматоутворюючі рекреаційні ресурси.	2	2	6
7	Тема 7. Водні рекреаційні ресурси	2	2	8
8	Тема 8. Бальнеологічні ресурси біосфери	2	2	8
9	Тема 9. Грязелікування в рекреалогії	2	2	8
10	Тема 10. Термотерапія в рекреалогії.	2	2	8
11	Тема 11. Нетрадиційні методи в рекреалогії.	2	2	8
12	Тема 12. Біосфера як глобальна екосистема та вплив техносфери на її баланс	2	2	8
13	Тема 13. Рекреаційно-спортивні заняття в рекреалогії	2	2	8
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом без безпосередньої участі викладача. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів: розвиток творчих здібностей та активізацій розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; здобуття студентом глибокої системи знань як ознаки міцності знань; самостійна робота студентів як результат морально-вольових зусиль.

Методичне керівництво самостійною роботою студента з дисципліни Рекреаційні ресурси біосфери здійснює викладач.

Метою СРС є засвоєння навчальної програми в повному обсязі та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у підготовці сучасного фахівця вищої кваліфікації.

В ході самостійної роботи студент має перетворитися в активного учасника навчального процесу, набути здатність самостійного оволодіння теоретичними і практичними компетенціями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Самостійна робота з метою підготовки до поточних аудиторних занять	32	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)	23	2 рази на семестр	Усне та письмове опитування
3	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	23	2 рази на семестр	Виступ в аудиторії з презентацією, усний захист, дискусія в групі на тему презентації
4	Підготовка до модульного контролю та іспиту	22	3 рази на семестр	Тестування у системі Сократ
Разом		100		

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Охорона здоров'я та рекреація: понятійно-термінолог. слов. За ред. О. М. Вівсянника. Рівне: Волинські обереги, 2023. 167 с.
2. Крупеня С.В. Теорія, технологія та види оздоровчо-рекреаційної рухової діяльності: курс лекцій. Київ : Університет «Україна», 2020. 435 с.
3. Словник-довідник: туризм і природно-рекреаційний потенціал: наук.-метод. вид. / уклад.: В. Г. Грановська та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 107 с.
4. Структурування рекреаційно-туристичного потенціалу на засадах географічного середовища : монографія / О. Г. Топчієв та ін.; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Кам'янець-Подільський: Панькова А. С. 2020. 331 с.
5. Хумарова Н. І. Рекреаційно-туристичний потенціал поліфункціональних територій (методологічні та прикладні аспекти): монографія / Н. І. Хумарова, Г. В. Варталян. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2020. 204 с.

6. Черчик Л. М. Інклюзивний розвиток рекреаційного природокористування: монографія. Одеса: ІРЕЕД НАНУ, 2022. 156 с.

7. Іванунік В. О. Атрактивність рекреаційно-туристичних територій: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича: Рута, 2021. 247 с.

Додаткова література

1. Arkhyrova L., Fomenko N., Kinash I. and Golovnia O. (2019). Territorial recreational systems and sustainable development. *Advances in Economics, Business and Management Research*, volume 9, P. 189-194. DOI <https://doi.org/10.2991/mdsmes-19.2019.36>

2. Chyzhevskya L. Forming principles of spatial-planning model for recreation environment in rural local conditionsю *Architectural studies*. 2020. Vol. 6, Num. 2. Pp. 302-308.

3. Svagzdiene B. Manageme of recreational activities for persons with physical disabilities. *Humanities studies*. 2021. Вип. 9. Pp. 80-90.

4. Бейдик О. О. Теоретико-практичні аспекти рекреаційно-туристського природокористування. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія*. 2018. Вип. 1. С. 15-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_geograf_2018_1_5.

5. Божинський Н. І. Відкриті (рекреаційні) зони як навчальне середовище. *Науковий вісник будівництва*. 2021. Т. 104, № 2. С. 21-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvb_2021_104_2_5.

6. Голікова О. С. Програмний підхід до питання диверсифікації використання природних ресурсів у рекреаційно-туристичній сфері. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2020. Вип. 4. С. 31-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuygp_ekon_2020_4_6.

7. Мальцев Д. Потенціал оздоровчо-рекреаційних технологій при організації сімейного дозвілля. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2021. № 1. С. 44-49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/TMFVS_2021_1_9.

8. Одрехівський М. В. Бізнес-аналітика як інструмент розвитку рекреаційних підприємств/ Ефективна економіка. 2023. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_3_21.

9. Роман Л. Ю. Основні рекреаційні зони Закарпаття: екологічні проблеми. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Хімія*. 2021. Вип. 1. С. 99-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuchem_2021_1_18.

10. Хитра О. В. Синергетичні ефекти кластеризації рекреаційно-туристичного бізнесу як передумова сталого регіонального розвитку. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки*. 2022. Вип. 3. С. 109-119. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmaupe_2022_3_18.

11. Карабінюк М. М. Рекреаційно-туристична діяльність у Карпатському біосферному заповіднику: динаміка, сучасний стан та проблеми розвитку. *Людина та довкілля. Проблеми неоекології*. 2021. Вип. 35. С. 115-130.

12. Сафранов Т.А. Екологічні основи природокористування. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса: ОДЕКУ, 2002. 226 с.

Інформаційні ресурси

1. Біосферні резервати в Україні. URL: <https://wownature.in.ua/pro-nas/nasha-diialnist/mizhnarodna-diialnist/biosferni-rezervaty-v-ukrayini/>

2. Державне агентство розвитку туризму (ДАРТ). URL: <https://www.tourism.gov.ua>

3. Міністерство економіки України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

6. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

7. Природно-заповідний фонд України. URL: <https://wownature.in.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Уважність на лекціях, наявність конспективних записів	6
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування	6
5	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	6
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Уважність на лекціях, наявність конспективних записів	6
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування	6
10	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань з доповіддю та презентацією за заданою проблемною тематикою	6
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкали оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни